

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-u. 3. sz.
Kiadóhivatal: N a n a y - n y o m d a.
HIRDETÉSEK a szerkesztőségben
és a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Társzerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Főmunkatárs:
Dr. Nyiraty János

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér.

A munkásbiztosító sorsa.

— Megmarad Baján. —

Baja, 1910. január 7

A napokban egy rendelet érkezett Bajára, amely a bajai és bajavidéki kereskedők, iparosok, munkaadók, munkások és alkalmazottak körében megnyugvást kell hogy keltsen. Mert ez a rendelet meglehetősen sok kellemetlenségtől és zaklatástól óvja meg a munkaadókat és munkásokat.

Ismeretes olvasóink előtt az a törekvés, amely odairányult, hogy a bajai munkásbiztosító pénztárt feloszlassák, önállóságát megszüntessék és azt a szabadkai pénztárhoz csatolják. Ez a törekvés már nem is új keletű. Kísértett a feloszlítás, a Szabadkához való csatolás szándéka nem egyszer. Ennek a beolvasztási szándéknak erős tápot adott az érdekelt szabadkai pénztár. A szabadkai törekvés érthető mielőttünk, akik ismerjük a szomszédos város munkásbiztosító pénztárának nem a legrendezettebb anyagi viszonyait. Azzal a néhány ezer taggal, illetve a tagok tagsági díjával akarja életerejét felfrissíteni. Csakhogy ez a törekvés egy húszezer lakosságú város munkaadóinak és munkásainak, valamint a bajai kerülethez tartozó tagoknak az érdekeibe ütközik. Már-már azt hittük, hogy a szabadkaiak óhaja és vágya teljesül

Rövid néhány héttel ezelőtt tiltakoztunk a feloszlítás ellen és kifejtettük azokat a veszedelmeket, amelyek a beolvasztásból keletkezhetnek. Ugyilátszik a központban is rájöttek arra, hogy ez sem nem helyes, sem nem igazságos. Nem lehet gyámság alá helyezni egy ilyen tekintélyes számú iparosságot, kereskedői testületet és alkalmazottakat. Nem lehet különösen akkor, amikor egy

egészséges szervezetet egy beteg testbe akarnak beleolvasztani. A bajai kerületi munkásbiztosító pénztár tudvalevőleg nemesakhogy jól prosperált, hanem még tekintélyes fölösleggel is zárta a mérlegét. Szabadkán viszont folyton anyagi bajokkal küzdök az ottani pénztár. Hát így bizony cseppet sem lett volna észszerű, a két pénztárt egyesíteni.

Ma azonban nincsen okunk a beolvasztástól tartani. A bajai pénztár fenállása és fenmaradása biztosítva van.

Biztosítja ezt a következő rendelet: 12900 szám.

M. kir. állami munkásbiztosítási hivatal

Rendelet

a kerületi munkásbiztosító pénztárak számának, kerületének és székhelyének megállapítása tárgyában.

Az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztárnak és valamennyi kerületi munkásbiztosító pénztárnak.

A m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal az 1907. évi XIX. t. c. 119. §-ában gyökerező jogánál fogva a kerületi munkásbiztosító pénztárak számát, — Fiume város és kerületének területéről eltekintve — a mai állapothoz képest változatlanul 96-ban állapítja meg, területüket és székhelyüket pedig a kerületi munkásbiztosító pénztárak jelentéseivel felterjesztett adatokból megállapított mai beosztásnak megfelelően érintetlenül hagyja.

Az egyes kerületi munkásbiztosító pénztárak területét és székhelyét részletesen az ide csatolt kimutatás tünteti fel.

Budapest, 1909. dec. 27.

Dr. Wentsik s. k.
másodelnök.

Ez a rendelet világosan és érthetően beszél. Kimondja, hogy a pénztárak fenmaradnak úgy, amint voltak. És ez az intézkedés nagyon helyes és okos. Mert az ellenkező ezek és ezek érdekeibe ütközött volna.

Mi a rendeletet mindenesetre megnyugvással vesszük tudomásul. Ezzel megszűnt egy fontos intézményünk helyzetének bizonytalansága.

A közigazgatás számokban.

Baja, 1910. január 7.

Alább közlünk néhány statisztikai adatot, amely némi betekintést enged a város közigazgatásába. Az iktató hivatalnak meglehetősen nagy volt az ügyforgalma.

Az iktatóból

1909. évben 32700 közigazgatási akta, 2340 árvaszéki, 575 közigazgatási bizottsági és 69 II. fokú kihágási akta iktattatott.

A városi tanács 212 darab 2 koronás bélyeggel ellátott erkölcsi bizonyítványt adott ki. (A szegényjogon, kiállítottokról nincs kimutatás.) A főispáni iktatóba tanácsai határozat ellen két felebbezés érkezett be. A közigazgatási bizottság határozata ellen 6 esetben adatott be panasz a közigazgatási bírósághoz. Házassági kihirdetés alól 49 esetben adatott felmentés.

Adóügyek.

A városi adóhivatal működéséről az alábbi érdekes számok adnak felvilágosítást:

Állami egyenes adóban a 282.567 korona 96 fillér előírással szemben 301.692 korona 62 fillér, tehát 19124 korona 66 fillérrel több folyt be. Az országos betegápolási pótdadó 11661 korona 75 fillér előírás nem éretett el. 1825 korona 25 fillérrel kevesebb hárult be. Haddijban 2655 korona 30 fillérrel kevesebb folyt be, mint az előirt 5492 korona. A 2431 kor. 91 fillérre előirt kamarai illetéknél is 129 korona 28 fillér minus mutatkozik. A városi pótdadóban meglehetősen szép eredményt ért el a városi adóhivatal. Az előirt 156.772 kor. 48 fillérrel szemben 164.439 kor. 90 fillér (7667 kor. 42 fillérrel több) hárult be. Ennek az a magyarázata, hogy a hátralékokból is sok folyt be. 51 kor. 47 fillérrel kevesebb folyt be, mint az útdadóban előirt 2548 kor. 62 fillér. 733 kor. 53 fillér folyt be ebadóban a 398 korona 83 fillér előírással szemben. Birtok-változási díjban az előírás 16420 kor. 39 fillér, de az 2900 kor. 52 fill. híján hárult csak be.

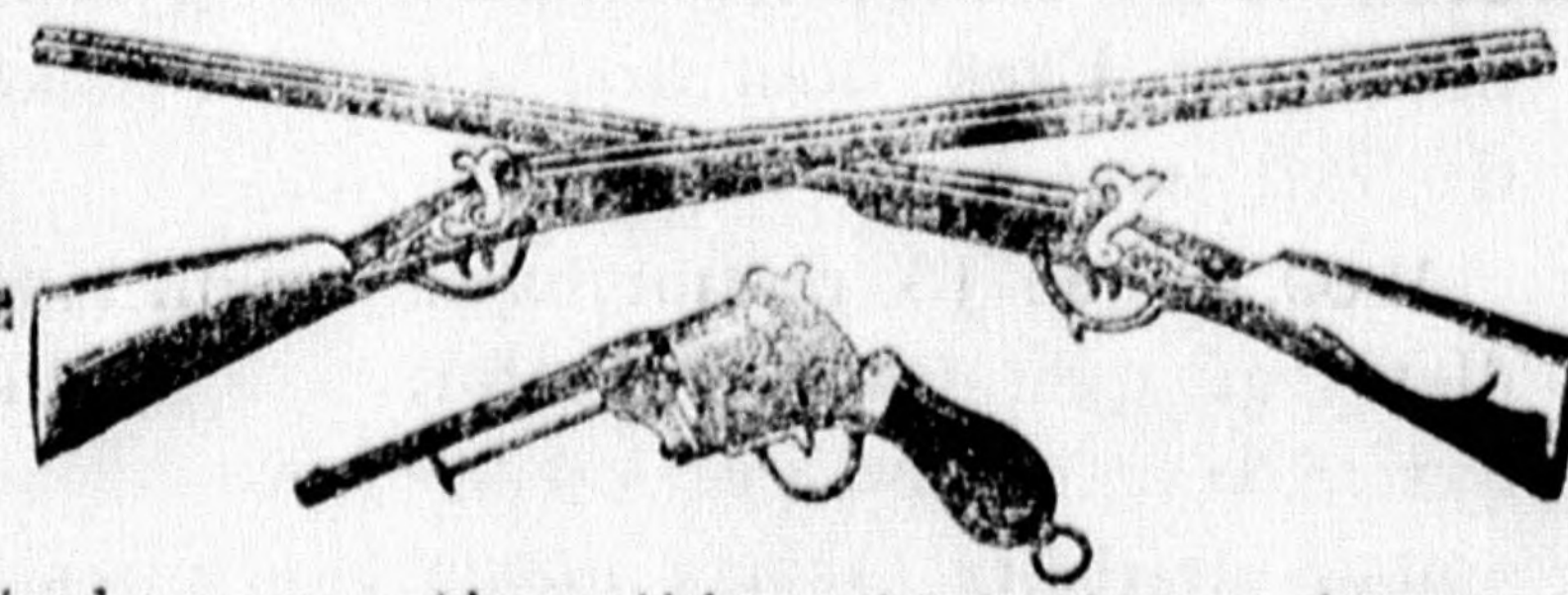
Kitűnő minőségű vadászfegyverek,

Flóbert-fegyverek és revolverek

minden rendszerben, egyszerű és finom kivitelben. Mindennemű vadászeszközök és felszerelések nagy választékban és jutányos áron.

KORCSOLYÁK: Jackson Haynes, Kondor, Jégkirály, Halifax, Columbus és Blosta

minden nagyságban és kivitelben kaphatók: **Drescher Gyula kereskedésében Baján.**

Az ingatlan forgalom ugyan nem tartozik szorosan az adóügyszakhoz, mégis e helyütt ismertetjük azt, mert az ingatlanok adás-vevése után illetéket ró ki az állam és a város.

Baján az elmúlt 1909-ik esztendőben négyszázegy esetben cserélt ingatlan (ház, szántó-föld, kert, szőlő stbbi) gazdát.

A rendőrség.

A rendőrség kimutatásából mindenekelőtt azt látjuk, hogy a bejelentésre kötelezett heveny fertőző betegség szokatlanul nagy arányokat öltött az elmúlt évben. Tífusz, vörheny, kanyaró, torokgyík, difteritisz és trachoma bő aratásra lelt a múlt évben Baján. Ezekből a betegségekből 458 eset fordult elő. (A megelőző évnek a kétszerese.)

A rendőrségi iktató ügyforgalma ez:

Iktattatott kapitányi 7819, kihágási ügy 3142, bűnügy 1739, kézbesítendő ügydarab 3487 és fizetési meghagyás 2468 drb. érkezett. Új járlat kiadott 5325 darab, hatíratolt (vásárok és hetivásárok állat forgalma) 6189 darab.

A rendőrség 154 cseléd-könyvet és 94 munka-könyvet adott ki.

Az elmúlt évben 108 iparigazolvány váltattott.

Az anyakönyvi hivatalból.

Városunk népesedési viszonyai nem mutatnak valami nagyon kedvező képet. Az anyakönyvi hivatalból vett adatok nem a legvigasztalóbbak.

Házasság kötött 1909. évben 147, míg 1908. évben 209. (62-vel több, mint ez évben.) 1909-ik évben született 601 gyermek (37-el kevesebb, mint 1908-ban, amikor 638 születési eset volt.)

Meghalt 580 ember 1909. évben. 1908-ban 10-el kevesebb, 570 haláleset volt.

Szegényügy. Gyermekvédelem.

Baja azon városok közé tartozik, ahol a szegényügy rendezve van. Fentart a város a szegények részére menedék-házat, ahol a kenyérkeresetképtelenek tisztességes ellátásban részesülnek. Mindamellett egyéb áldozatokat is megkíván úgy a szegényügy, mint a gyermekvédelem nagyfontosságú társadalmi kérdése.

Szegényügyi és gyermekvédelmi ügyben szerzett adataink ezek:

A város által segélyezett 1909. évben 117 munkaképtelen felnőtt egyén 5100 korona összeggel.

7 éven felüli, de 15 éven aluli gyermekek, a kiknek elhagyottá nyilvánításuk nem volt szükséges, de szüleik oly vagyoni viszonyok között voltak, hogy segély nélkül gyermekeiket nem tarthatták, illetve nem nevelhették. Összesen 28 gyermeket segített, illetve lehetővé tette a szülőknek, hogy gyermekeiket nevelhessék — a város 1159 koronájával.

Különböző helyeken levő állami gyermekmenhelyekben összesen 40 bajai illetőségű, 7 éven felüli elhagyottá nyilvánított gyermek neveltetik. Ezek után fizet a város évenként 6.027 korona és 33 fillért.

1909. évben 15, részint bajai, részint vidéki illetőségű gyermek szállított a szabadkai gyermekmenhelybe, a kiknek részint nem voltak eltartásra köteles hozzátartozói, részint oly vagyoni viszonyok között voltak, illetve munkaképtelenek voltak, hogy gyermekeiket nem tudták nevelni.

A bajai szegényházban összesen 49 férfi és 26 nő részesült ellátásban, a kik önjelöltől

magukat fentartani nem voltak képesek, fizetőköteles hozzátartozói, sem vagyonuk nincsen.

Ime, ezekben összefoglalva ismertetjük városunk múlt évi közigazgatását. Beszélő számok ezek, amelyek megvilágítják a város történetének egy esztendejét. Előttünk áll mindaz, ami a közügyekkel foglalkozókat érdekelheti.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. január 7.

A politikai helyzet.

Megvan a csonka kabinet.

Lukács Bécsbe utazik.

Lukács László kabinet alakításra vonatkozó tárgyalásait befejezte és már megállapodásra is jutott azokkal, akik a kabinetban részt fognak venni.

A miniszteri lista végérvényesen így alakult meg:

Miniszterelnök, pénzügyminiszter és a király személye körüli miniszter . . . Lukács László
Belügy-, vallás- és közokt. miniszter . . . Jakabffy Imre
Keresk. és földmiv. miniszter . . . Serényi Béla gróf
Igazságügy . . . Vavrik Béla
Honvédelmi . . . Hazay Samu
Horvátminiszter . . . Cseh Ervin vagy Josipovics.

Ez a végleges miniszteri lista. Egyedül a horvát miniszter személyében nincsen megállapodás.

Lukács László holnap, szombaton Bécsbe utazik és vasárnap megjelenik a király előtt, hogy bemutassa a végleges miniszteri listát. Ha a király ehhez a listához hozzájárul, akkor a legközelebbi hivatalos lap közli a Wekerle kormány felmentését és az új kormány kinevezését.

A kinevezés közzététele után bemutatkozik az új kormány a képviselőházban és két havi indemnitást fog kérni. A pártokkal is folytatja tárgyalásait.

Politikai körökben híre jár, hogy Lukács László felajánlotta a főrendiház elnökségét gróf Csáky Albinnak, mert Desseffy lemond.

Tűz a görög királyi palotában.

A görög király athéni palotájában tegnap este 10 órakor tűz ütött ki. A palotának egy része leégett. Az ingatlanok nem voltak biztosítva, de az ingóságok 2 millió frankra vannak biztosítva.

A görög szabadságharc emlékeit sikerült megmenteni.

NAPIHIREK.

A város földje.

A város földbirtokának egy tekintélyes részén, a mátéházi birtok 1320 holdat kitevő I. és II. majorságon lejár a bérleti szerződés. Minthogy a bérlet lejárában van, a város a bérletre árlejtést hirdetett és azt tegnap a gazdasági hivatalban meg is tartotta. Ez az árverés meglepő eredménnyel végződött. A mátéházi I. és II. számú majorság eddig 18 koronáért volt bérbeadva holdanként. A tegnapi árverésen a legalacsonyabb ajánlat is magasabb volt ennél. A régi bérlő, ki a bérleti földet jelentékenyen megjavította és épületeket emelt, 22 koronát ajánlott, míg Dobler Benedek bácsbokodi lakos és társai 27 kor. 50 fillért és Csermák József felsőszentiváni lakos 28 korona 20 fillért ajánlott. Ez volt a legkedvezőbb ajánlat. A különbözet óriási. Tizenháromezernégyszázhatnegy koronával magasabb bérösszeget ért el a város, mint eddig.

A legközelebbi közgyűlés fog az árverés dolgában dönteni. A kérdésre még visszatérünk.

Mulatság. A bajai Sport Egyesület 1910. január 15-én este félnyolc órakor a Nemzeti Szállóban műkedvelő előadást és utána táncmulatságot rendez. Az előadáson színre kerül: A nagymama. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Csiky Gergely. Rendezi: Bárdos József dr. Személyek: Szerémi grófné dr. Koller Imréné. Ernő, unokája Csejthey István. Örkényi báró, nyug. ezredes Majorovics Lajos. Kálmán, Piroska, unokái Gebhardt Jenő, Spitzer Ilonka. Karolin nevelőnő, az intézet tulajdonosa Koller Vilma. Mártha Buday Irenke. Tódorka tanár az intézetben Stern József dr. Seraphine nevelőnő az intézetben Weress Ilona, Koszta, nyug. ev. tábort. lelkész Schwarzingner Sándor. Flóra, Janka, Vilma, Ilon, Berta, Margit Katica, növendékek az intézetben, Mihályffy Margitka, Krausz Olga, Antal Elza, Stájer Ilonka, Goldschmidt Kató, Sziklay Margitka Tüske Klárka. Galambosné, gazdasszony Kováts Vilma. Pincér Wittenberg Jenő. Belépő díj: személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor., (a pénztárnál 50 fillérral drágább) karzatjegy 1 kor. Jegyek előre váltathatók Wagner Antal és Halász Béla urak kereskedésében.

Tanfolyamok. Az 1909. évi november hó 1-től december hó 31-ig Bajaszentistvánon tartott gazdasági háziügyi tanfolyamot a múlt év utolsó napján zárta be a tanfolyam felügyelője Csepreghy Gyula bajai m. kir. gazdasági szaktanár. — Résztvett a háziipari munkán 30 jobbara 17—20 éves gazda ifjú, akik a két hó alatt több mint 900 különböző a háztartásban használni szokott tárgyat (kosár, szekér-kas, tyúk-ültető stb.) készített fűvesszőből. Munkavezető — a városunkban ügyes munkájáról ismert — Klein János volt. Folyó évi január hó 1-től március hó 1-ig Vaskut községben lesz hasonló tanfolyam.

A Bajai Jótékony célú Leányegyesület karácsonyi mulatságán a következő felülfizetések folytak be: Dr. Rajk Aladár 20 korona; Pollák Lajos 13 K.; Somogyi Emilné, Grossmann Manó Nagybaracska, Dr. Róna Dezső, Dr. Rosenberg Samuné, Dr. Bérczi Albert, özv. Pollák Jakabné, özv. Reich Bernátné, Weidinger Dezsőné, Grünwald Lajosné, Rosenberg Mátyásné, Gyarmati Emilné, Bodrogi Gyula, Reich Bernát cég, Reich Gyula, Dr. Fodor Jenőné Kecskemét 10—10 K.; Gyöngyössy László 7 K.; Goldschmidt Zsigmond 6 K.; Erdélyi Gyula, Dr. Hetényi János, Wittenberg Miksa, Krausz Jakabné, özv. Rosenberg Mórné, Mandel József, Dr. Dömötör

Értesítés.

A

Bajai Kereskedelmi és Iparbank

az életbiztosítással

kapcsolatos

betétüzletet

üzletágai közé bevezette és e célból a Hollandi Életbiztosító Részvénytársasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát

1 koronás

heti részletek fizetésére.

A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, esetleg több részlet is lefizethető előre. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor is az **1 koronás** heti befizetés kamatos kamataival együtt **1000 koronára** nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 koronát

kézhez kapja.

Amennyiben azonban **már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész**

1000 korona

haladéktalanul kifizettetik.

Ha azonban a díjak befizetését bármikor beszüntetné, úgy betétjét kamatos kamataival együtt, a kezelési díjak levonásával, a Bajai Kereskedelmi és Iparbanktól kezéhez kapja.

Beléphetnek

20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél

több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, melyet az országban ilyképen jegyeztek

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Bajai Kereskedelmi és Iparbank

BAJA.

Nánay Lajos

könyvnyomdája

== Baján. ==

Könyvnyomdai munkák
izléses, gyors és
jutányos elkészítése!!!

Közszégi nyomtatvány-
raktár!

Érettségit tett, okl. polg. isk.
tanító nő.

ki kisebb gimnáziumi tanulókat
is taníthat, szerény igényekkel

nevelőnői

állást keres. Cim:
a kiadóhivatalban.

Csontkemény,

pehelykönnyű, tiszta fagyúból készült

házi-szappan,

továbbá saját főzésű

barack pálinka

kapható

Krausz Mórnál

Bajaszentistván.

Singer és körhajós varrógépek

házi és ipari célokra.

**Eredeti Meteor folytongő
KÁLYHÁK,**

**Nickel füstcsövek,
Korcsolyák,**

Husvágó-gépek

kiváló jó minőségben kaphatók:

Scheer és Weidinger

vaskereskedő cégnél.

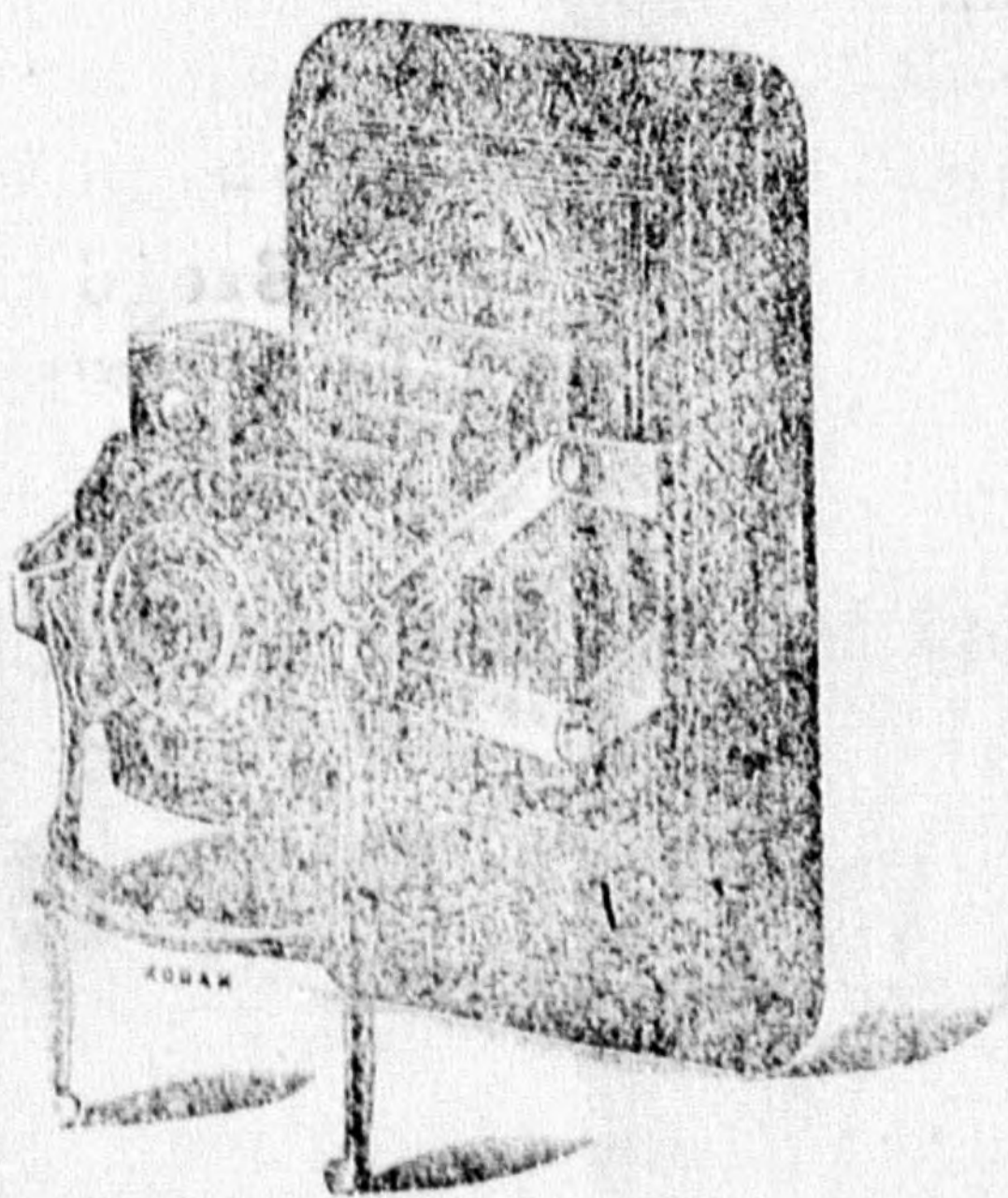
Legmegfelelőbb

alkalmi ajándékok

Ifj. Wagner Antal könyvkereskedésében

kaphatók.

Fényképező-gépek

8 koronától 300 koronáig

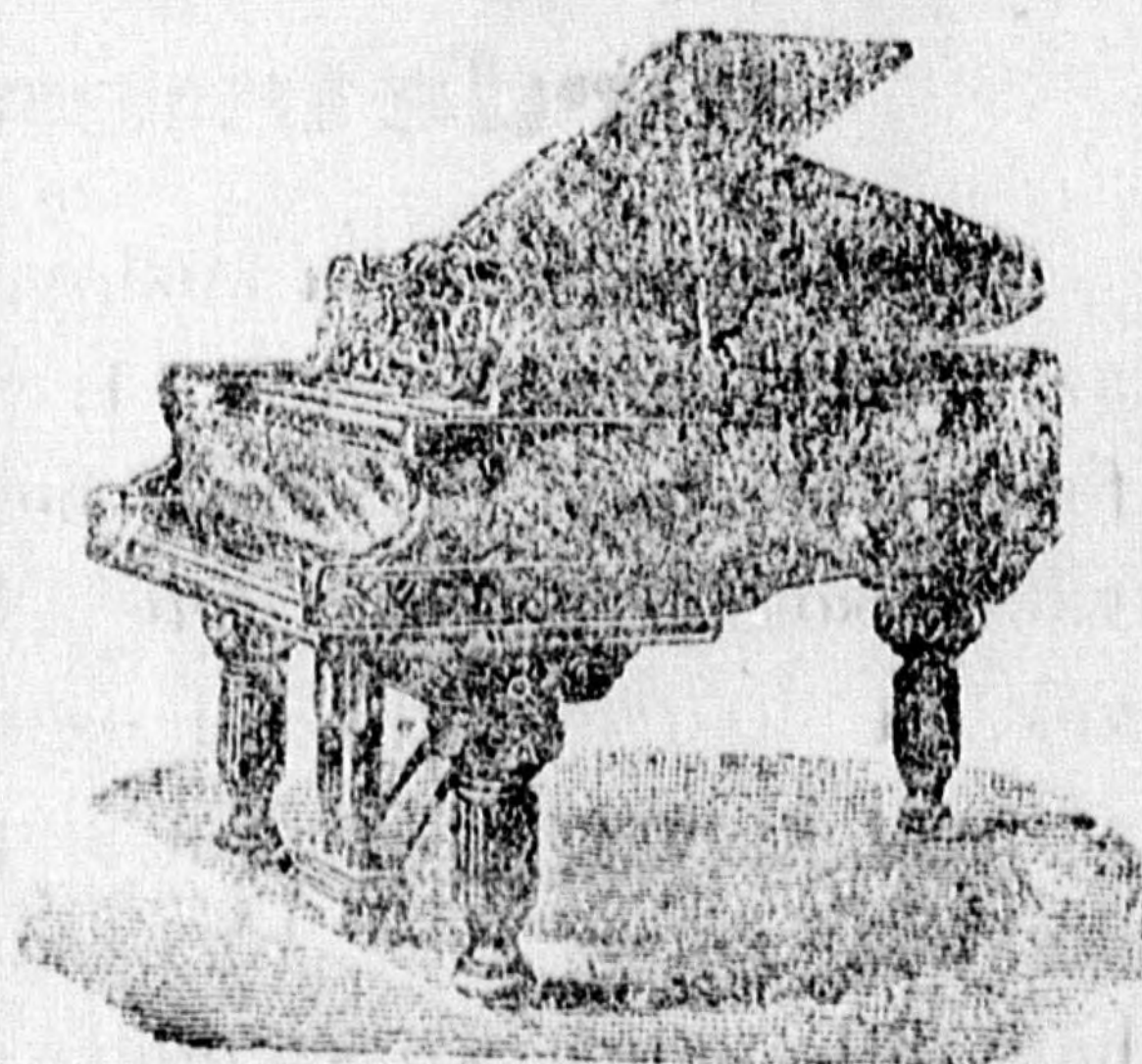
— óriási választékban! —

Képeskönyvek,
Meséskönyvek,
Ifjúsági iratok,
Diszművek, Diszes
levélpapiros dobozok,
Imakönyvek,
Írószer-készletek,
HEGEDŰK,
Hegedű-tokok
nagy választékban!

Lauberger-féle

zongorák.

Schunda-féle

cimbalmok.